

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาฯ ประเทศไทยนับตั้งแต่ฉบับแรกเมื่อปี ๒๕๐๔ จนถึงฉบับที่ ๑๐ มีวิวัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องภายใต้สถานการณ์และเงื่อนไข ตลอดจนบริบทการเปลี่ยนแปลงในมิติต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยเฉพาะในช่วงของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๘ ที่การพัฒนาประเทศอยู่ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ จึงเป็นจุดเปลี่ยนกระบวนทัศน์ของการวางแผนที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ตามแนวพระราชดำริ “เศรษฐกิจพอเพียง” มี “การพัฒนาแบบองค์รวม” และเริ่มให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนา ต่อมาในช่วงของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ และฉบับที่ ๑๐ ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปณิธานทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ

ผลการพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตลอดระยะเวลาเกือบ ๕๐ ปีที่ผ่านมา สามารถสร้างความเจริญก้าวหน้า ยกระดับการพัฒนาประเทศไทยจากที่เคยอยู่ในกลุ่มประเทศด้อยพัฒนา ไปอยู่ในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและรายได้ดีขึ้น มีอายุยืนยาว และมีการศึกษาสูงขึ้น การพัฒนาประเทศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๘ เป็นต้นมา ได้สร้างภูมิคุ้มกันให้เกิดขึ้นในสังคมหลายด้านและนำพาประเทศรอดพ้นจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมได้หลายคราว อาทิ วิกฤตต้มยำกุ้ง สึนามิ และวิกฤตเศรษฐกิจโลก

ในช่วงเวลาของการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ประเทศไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งภายในและภายนอกประเทศที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างกว้างขวางจำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ให้สามารถรองรับสถานการณ์ดังกล่าวอย่างรอบคอบและครบถ้วน ขณะที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทุกชั้นตอน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จึงได้จัดทำ (ร่าง) ทิศทางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ขึ้น ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนจากการประชุมระดมความคิดเห็นของประชาชนตั้งแต่ในระดับชุมชน หมู่บ้าน ระดับภาค รวมทั้งได้นำเสนอแนวคิดและทิศทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ในการประชุมประจำปี ๒๕๕๓ ของ สศช. เมื่อวันศุกร์ที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๓ ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุม อิมแพ็ค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยผู้แทนจากทุกภาคส่วนจำนวนประมาณ ๒,๗๐๐ คน ที่ประชุมได้ร่วมให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างกว้างขวาง ซึ่งสำนักงานฯ ได้นำมาปรับปรุงร่างทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ให้มีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม และนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักนายกรัฐมนตรี